

Månadsrapport Februari 2021

Stadsledningskontoret
721 87 Västerås
021-39 00 00 • www.vasteras.se

Maria Lindblom Lundh
021-391193 • @vasteras.se

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	3
Omvärlden och påverkan i Västerås stad	3
Coronas påverkan på ekonomin i Västerås stad	4
Sjukfrånvaro	5
Befolkningsutveckling	5
Ekonomisk utveckling	5
Resultat per februari.....	5
Prognos 2021	6
Investeringar.....	7
Nämndernas resultat och prognos	8
Finansiella rapporter.....	11
Resultaträkning.....	11
Utfall per nämnd.....	12
Investeringar.....	13
Bilaga.....	13

Sammanfattning

Årets prognos +219 mnkr (budget +72 mnkr)

varav verksamhetens prognos +133 mnkr (budget -6 mnkr)

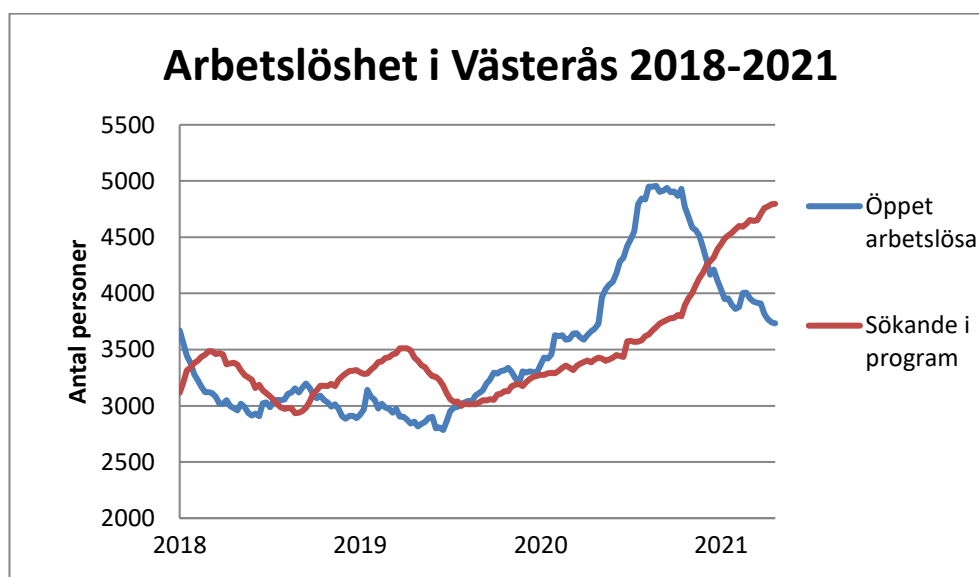
Årets investeringsprognos 1 577 mnkr (budget 1 577 mnkr)

- Skatteintäkter +164 mnkr, fortfarande osäker prognos pga pandemin
- Nämndernas prognos -48 mnkr
- Osäkert om kompensation för intäktsbortfall i kollektivtrafiken behövs även 2021 eller om statlig ersättning täcker

Omvärlden och påverkan i Västerås stad

Coronapandemin innebär ett hårt slag mot världsekonomin och hur länge påverkan fortsätter beror på smittspridningen. Stängda gränser, höga sjuktal och karantän slår hårt mot världshandeln. Återhämtningen som syntes under hösten bröts när andra vågen av smittspridning kom. En viss optimism återfanns i februari med starka bolagsrapporter och stigande aktiemarknader. Stigande inflationsförväntningar medförde att långa räntor steg och genererade viss turbulens på finansmarknaden. BNP tros av flera prognosmakare öka till kring 3 % 2021, men ekonomin kommer fortsatt befinna sig i lågkonjunktur.

Krisen märks även på antal varsel som ökat kraftigt från 2020. Till och med februari har i år över 5 900 personer varslats, varav 6 % av dessa i Västmanland.

2021-03-22

I Västerås var i slutet av februari cirka 3 700 öppet arbetslösa och ytterligare cirka 4 800 i arbetsmarknadsprogram. Det innebär en öppen arbetslöshet på 4,9 % i Västerås jämfört med 4,6 % i riket.

Även om smittspridningen återigen har ökat, så har allt fler av de som riskerar att drabbas värst av Covid-19 vaccinerats. 91 procent av alla på särskilt boende är vaccinerade med en dos och likaså 50 procent av de som har hemtjänst. I alla regioner pågår dessutom vaccination av de allra äldsta. Den 10 mars översteg antal vaccinerade i Sverige en miljon personer. Vaccinationstakten påverkas dock av beskeden att leveranserna försenas, så tillgången på vaccin blir avgörande.

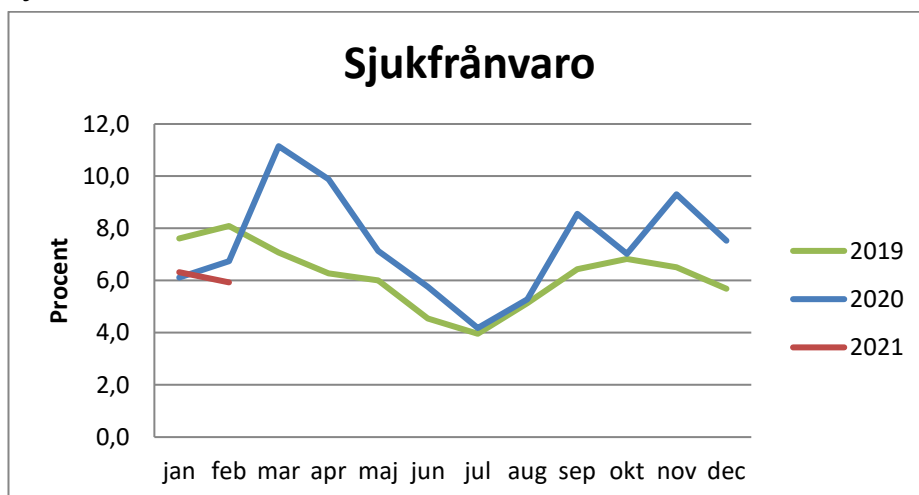
Coronas påverkan på ekonomin i Västerås stad

Effekter Corona, prognos 2021	Mnkr
Intäktsbortfall uthyrning, tillstånd, avgifter	-8
Ökade kostnader sjuklöner, löner	-19
Ökade kostnader köpt verksamhet	-1
Ökade kostnader ekonomiskt bistånd	-8
Ökade kostnader hygien, lokaler, övrigt	-7
Minskade kostnader lägre verksamhet	1
Ersättning sjuklöner	11
Övriga intäkter	4
Total effekt Västerås stad	-27

Regeringen har förlängt ersättning för ökade sjuklönekostnader till och med april. För januari och februari har Västerås stad erhållit 8,9 mnkr som är bokade till verksamheterna i proportion till utbetalade sjuklöner.

Nämndernas prognos över Coronas påverkan summerar till en negativ effekt med 27 mnkr för 2021. Att redan nu sia om påverkan är svårt, då det helt bero på när samhället kan gå tillbaka till normalläge och om ytterligare ersättningar från staten kan komma. Stora poster som nu prognosticeras är intäktsbortfall för idrottslokaler, ökade kostnader för ekonomiskt bistånd samt merkostnader för vikarier, sjukvårdskostnader och andra kostnader.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron som ökade när Corona-viruset nådde Sverige i mars 2020 hade återigen en topp under hösten 2020. Diagrammet ovan visar utvecklingen i Västerås stad, som visar att sjukfrånvaron i januari blev lägre än den i december. Den senaste månaden är inte komplett då det alltid är en eftersläpning i sjukanmälningarna varför det inte går att säga så mycket om februaris frånvaro ännu.

Befolkningsutveckling

Befolkningen ökade endast med 1 502 personer under 2020 till 155 551, vilket var lägre än prognosen (156 196). Prognosen för 2021 är 158 074, men kan vara hög utifrån 2020 års siffra. Nästa befolkningsprognos kommer i mars 2021.

Ekonomisk utveckling

Resultat per februari

Resultatet för perioden januari och februari är ett överskott på 131 mnkr. 65 mnkr beror på högre skatter och generella bidrag. Det gäller justeringsposter för skatteprognosen främst för 2020, samt halva det generella statsbidraget på 15 mnkr som Västerås stad får för skolsatsningen. Intäkterna för perioden är 11 mnkr lägre än budget, vilket delvis kan förklaras med att statsbidrag för äldreomsorgssatsningen inte är utbetalat till någon del. Dessutom har tekniska produktionsavdelningen ett underskott på intäktsidan för perioden. På kostnadssidan är det för perioden lägre kostnad för köp av verksamhet i vård och omsorgsnämnderna och inom teknisk produktion, samt lägre kostnader för konsulter och utbildning.

Stadens finansnetto var 24 mnkr för perioden, jämfört med budget för perioden på 13 mnkr. Avvikelsen består huvudsakligen i finansiella realisationsvinster, men även lägre räntekostnader.

Ökningen av aktieallokeringen i stadens tillgångsportföljer fortsätter och aktieandelen är nu 47 %. Efterfrågan på stadens värdepapper är god och kreditmarginaler är fortsatt attraktiva, efter Riksbankens signaler om fortsatta obligationsköp. Långa räntor har rört sig uppåt, mycket beroende på ökade räntor i USA. Den svenska kronans styrka och svag underliggande inflation gör att de flesta analytiker tror på Riksbankens budskap att styrräntan kommer att ligga kvar på 0 % ända fram till 2024.

Prognos 2021

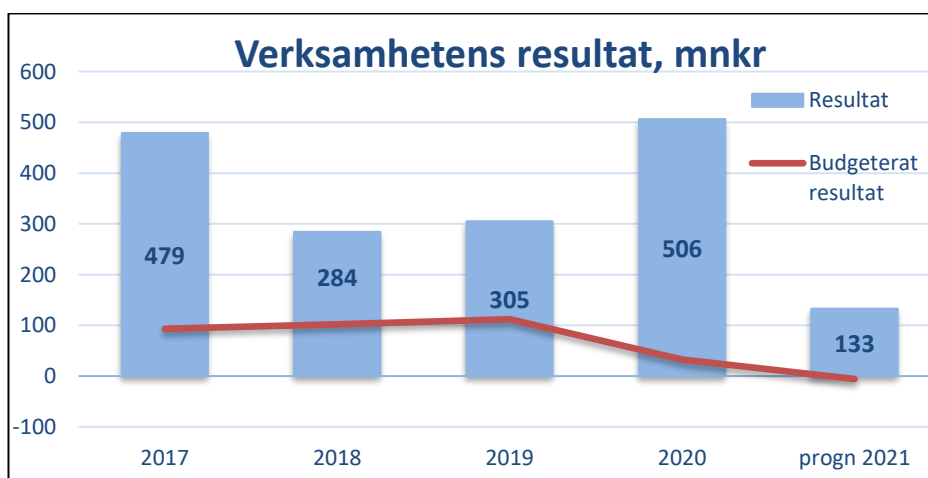
RESULTATRÄKNING, MNKR	2021		
	Årsbudget	Prognos	Avvikelse
Verksamhetens resultat*	-36	97	133
Realisationsvinster	0	6	6
Exploatering	30	30	0
Verksamhetens resultat	-6	133	139
Finansnetto	78	87	8
Årets resultat	72	219	147
* exkl realisationsvinster och exploatering			

Årsprognosen för Västerås stad är ett överskott om 219 mnkr, att jämföra med årets budget på 72 mnkr.

Budgetavvikelsen är 147 mnkr. Högre beräknade skatteintäkter för året ingår i prognosen ingår med 184 mnkr.

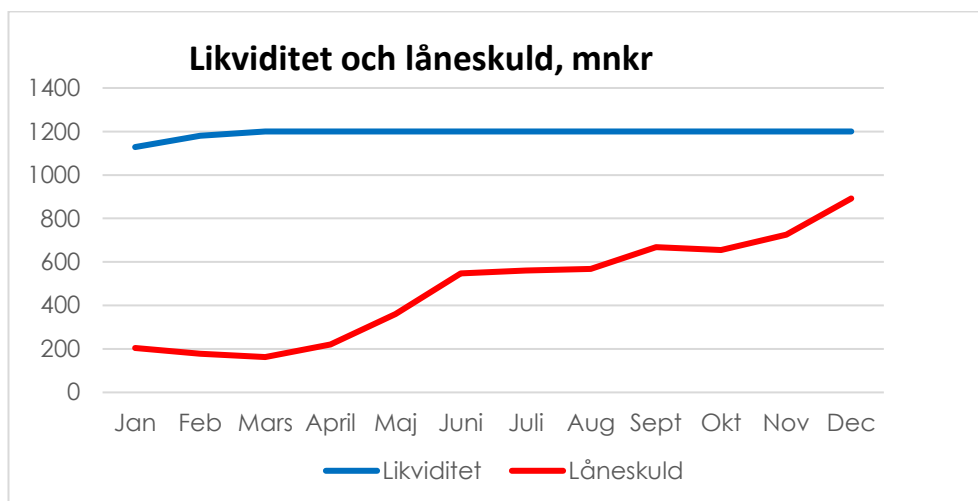
Realisationsvinsterna är 6 mnkr, huvudsakligen från försäljning av tomträtter. Realisationsvinster vid aktie- och fondförsäljning med 7 mnkr ingår i finansnettot.

Verksamhetens resultat

Prognosen för verksamhetens resultat, resultatet före finansposter, är ett överskott med 133 mnkr. Resultatet är 138 mnkr högre än årets budget på -6 mnkr. Att prognosen är positiv beror främst på högre skatteintäkter (+164 mnkr). Övrig avvikelser består i både högre intäkter för bland annat flyktingmottagning och högre kostnader. På kostnadssidan avviker lönekostnaderna i äldrenämnden och kostnaderna för skyddsplaceringar för personer utsatta för våld i nära relationer samt familjehemsplaceringar av barn och unga inom individ- och familjevården.

Likviditet och låneskuld

I enlighet med årsplan 2021 så beräknas likviditeten ligga på ca 1,2 mdkr under året. Västerås stad kommer därmed börja låna för att finansiera investeringarna och prognosen är att låneskulden kommer uppgå till ca 0,9 mdkr vid årets slut.

Investeringar

Investeringsutfallet per februari var lågt, 118 mnkr. Årets budget är 1 576 mnkr. Ingen justering finns i prognosen så här tidigt på året.

Det pågår flera större investeringar. Mälarparksskolan och Äldreboende Öster Mälärstrand pågår och beräknas vara klara innan sommaren. Nybyggnation av Irstaskolan etapp 2 och muddring, byggnation av magasin och upplagsytor i hamnen och en ny Björnöbro pågår under hela året. Större ombyggnationer pågår också på Rudbeckianska skolan, Brandthovdaskolan och Blåsboskolan.

Brandthovda förskola och Barkarövägens gruppbostad är färdigställda, och verksamheterna har flyttat in. Nybyggnation av Hallonvägens gruppbostad har startats.

2021-03-22

Nämndernas resultat och prognos

Nämnderna har en sammanlagd prognos på ett underskott om -44 mnkr, varav realisationsvinster på 6 mnkr. Underskott visas i individ- och familjenämnden, äldrenämnden och nämnden för idrott, fritid och förebyggande.

Individ- och familjenämnden har en prognos på ett underskott på -37 mnkr, varav +12 mnkr för flyktingmottagning. Året inleddes med ett stort behov av skyddsplaceringar för personer som utsätts för våld i nära relation. De första månaderna under 2020 var också de som innehöll flest placerade i skyddade boenden. Prognosen som lagts innebär en successiv minskning under året med placeringar enligt budget från juni.

Det har även varit en ökning av placeringar enligt LVM (tvångsvård för personer med missbruk). Bedömningen är att dessa successivt kommer att kunna vårdas i öppna former varför prognosen är att vårdkostnaderna för denna målgrupp successivt kommer att minska. Förvaltningen arbetar metodiskt med att erbjuda lösningar i öppenvård med stöd i hemmet.

Avseende ekonomiskt bistånd prognosticeras ett underskott vilket härrör till kostnader för välfärdsjobb vilka nämnden betalar till arbetsmarknadsenheterna. Utfallet för ekonomiskt bistånd per februari visar ett positivt resultat.

Antalet placerade barn och unga i HVB-hem, externt köpt öppenvård samt externa stödboenden och verksamheterna kontaktperson/kontaktfamilj minskar. Prognosen för HVB-placeringar och placeringar i SiS-hem, stödboende och kontaktperson/kontaktfamilj är i paritet med budget, medan externt köpt öppenvård behöver minska ytterligare för att komma i balans.

Familjehemsvården är den stora utmaningen inom barn- och ungdomsvården, där antalet placerade i någon form av familjehem är fortsatt höga och långt över budget. Förvaltningens egna cirka 50 familjehem räcker inte till då antalet jourplacerade är omkring 85. Det pågår ett intensivt arbete med att få ned det totala antalet familjehemsplaceringar och samtidigt höja andelen egna familjehem, men det är ett långsiktigt arbete. Prognosen för samtliga poster inom familjehemsvården är minus 25 miljoner kronor.

Individ- och familjenämnden fortsätter att jobba med sin handlingsplan för att nå ekonomi i balans. Det rör sig om ett fortsatt aktivt arbete med att ge personer med missbruk vård i öppna former, att få skyddsbehövande personer att komma ifrån skyddade boenden så fort det är möjligt utifrån dennes säkerhet, att arbeta aktivt med att sänka det totala antalet familjehemsplaceringar, men även att öka andelen egna familjehem. Ett nära samarbete har inletts med arbetsmarknadsenheterna för att skapa vägar mot självförsörjning istället för behov av ekonomiskt bistånd.

Äldrenämnden har en prognos på ett underskott om -11 mnkr. Resultatet för perioden är ett positivt överskott på 12 mnkr beroende på en lågt nyttjad reserv

2021-03-22

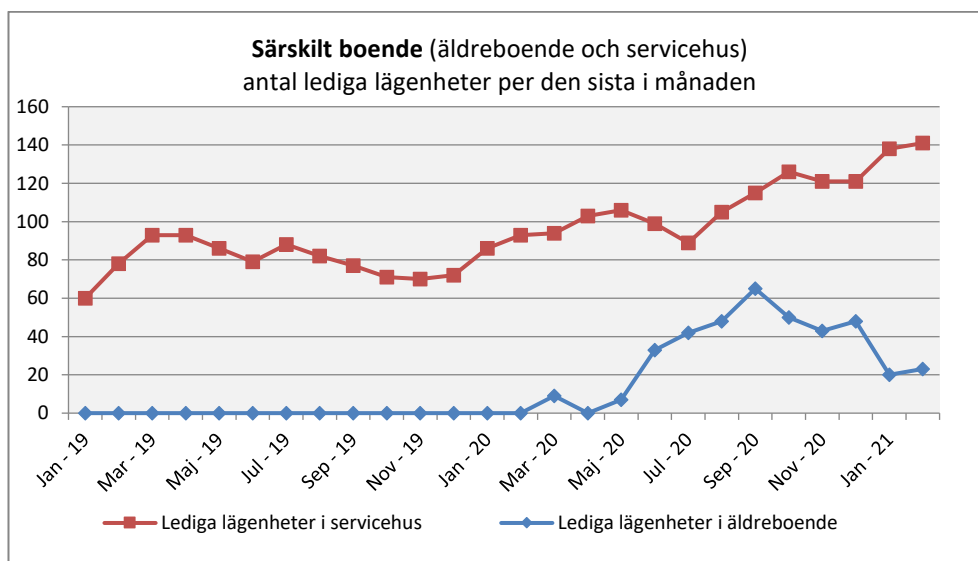
för coronarelaterade kostnader samt att kostnader för personalpolitisk satsning hittills är låga.

Hemvården har en prognos på -6 mnkr, varav hemsjukvården -8 mnkr. Orsaker är dels minskade intäkter för volymbortfall dels en fortsatt obalans med en timkostnad som är högre än ersättningen. Korttidsverksamhet och dagverksamhet har en positiv avvikelse vilket beror på färre kunder med anledning av coronapandemin. Särskilt boende bedöms hamna på -5 mnkr där största orsaken är en personalövertalighet för Vedbo äldreboende, då personal ej gått med i verksamhetsövergången till en privat utförare första januari.

I äldrenämndens budget för 2021 finns en del åtaganden och effektiviseringar som behöver följas upp och realiseras. Det avser bland annat avveckling av servicehus, mindre anslag för bostadsanpassning samt lokalanpassning.

Åtgärder för att nå ekonomisk balans pågår även kontinuerligt i förvaltningens egenregiverksamhet på enhetsnivå. Det gäller förutom en månatlig avstämning av resultatet till exempel ett aktivt arbete med effektiv schemaläggning, avvägningar om vikarier behövs fullt ut vid frånvaro, arbete med att minska antalet övertidstimmar, samarbete med andra enheter vid tomplatser och uppföljning av livsmedelskostnader.

Antalet ansökningar till särskilt boende har minskat som en följd av coronapandemin, vilket har lett till ett ökat antal lediga lägenheter i särskilt boende. Den 28 februari 2021 räknades 141 lägenheter i servicehus som lediga, 13 av dem var lägenheter som hyrs ut via Bostad Västerås till personer 90 år och äldre utan biståndsbeslut om särskilt boende. För äldreboende räknades 23 lägenheter som lediga.

2021-03-22

Nämnden för personer med funktionsnedsättning har en årsprognos på + 7 mnkr. Den positiva budgetavvikelsen för perioden på 10 mnkr kan framförallt förklaras av lägre kostnader än vad som budgeterats för perioden inom verksamhetsområdena "Insatser med stöd av LSS" och "Stöd i ordinärt boende". Dels har fortsatta pågående rationaliseringar fått effekt dels har coronapandemin en fortsatt kostnadsdämpande påverkan på ekonomin. Kostnadsutvecklingen har dessutom påverkats positivt för verksamheterna genom fortsatt ersättning för sjuklönekostnader för samtlig personal.

Kostnaden för korttidsverksamheten beräknas vid årets slut visa ett överskott om +4 mnkr liksom de köpta placeringarna för barn och unga inom LSS som beräknas göra ett överskott om +2 mnkr. Den positiva prognosen avseende korttidsverksamheten baseras på en fortsatt påverkan av corona fram till halvårsskiftet. Prognosen avseende köpta placeringar är mer osäker men väntas genom arbetet med att ta hem personer med komplexa behov fortsatt ge positiva resultat.

Prognosen för egenregiverksamheten pekar på ett överskott om +2 mnkr och avser främst ännu ej tillsatta tjänster inom LSS.

Nämnden för idrott, fritid och förebyggande har en prognos för året på -5 mnkr och ett utfall per februari på -3 mnkr. Hela underskottet är ekonomiska konsekvenser av corona. Prognosen baseras på att det läge som råder i februari fortgår över sommaren och att verksamheterna kan återgå till ett mer normalt läge från augusti. Det är på intäktsidan för idrottsanläggningar som coronapandemin innebär en stor negativ effekt och hela prognosunderskottet återfinns där. Övriga verksamheter har en prognos på budget.

Tekniska nämndens resultat för perioden är ett överskott på 6 mnkr, varav egenregin -8 mnkr. Kostnaderna för vinterväghållning understiger periodbudgeten med 3 mnkr, men utfallet är för perioden 2 mnkr högre jämfört med motsvarande period 2020, som var i stort sett snöfri.

Den senaste resandestatistiken från Region Västmanland tyder på att coronapandemins negativa effekter på kollektivtrafiken fortsätter. Under januari 2021 var resandet 54 % lägre jämfört med januari 2020 då pandemin ännu inte hade brett ut sig. Färdtjänsten noterade dock också under januari ett intäktsöverskott hos regionen om 2 mnkr. Region Västmanlands bedömning i nuläget är att intäktsminskningen under 2021 kommer att ligga i nivå med förlusten 2020, det vill säga cirka - 21 mnkr. Det är dock inte osannolikt att även färdtjänsten kommer att lämna ett överskott i samma nivå som 2020, det vill säga ca + 10 mnkr.

Prognosen för nämnden är ett underskott med -2 mnkr för ett förväntat bortfall av intäkter från parkering och markupplåtelse, helt beroende av corona. Övriga verksamheter bedöms klara budget. Det är för tidigt att bedöma utfallet av kollektivtrafiken, varför prognosen inte avviker från budget än.

Finansiella rapporter

Resultaträkning

Resultaträkning, mnkr	Utfall perioden	Budget perioden	Avvikelse perioden	Årsbudget	Prognos	Prognos- avvikelse
Summa Intäkter	324	335	-11	1 952	1 973	21
Summa Kostnader	-1 774	-1 833	59	-10 622	-10 688	-66
Avskrivningar	-60	-67	7	-414	-414	0
Verksamhetens nettokostnader	-1 510	-1 565	55	-9 084	-9 129	-45
Skatteintäkter	1 273	1 216	57	7 299	7 464	164
Generella bidrag och utjämning	305	296	8	1 779	1 798	19
Verksamhetens resultat	67	-53	120	-6	133	139
Finansiella intäkter	38	30	8	179	187	8
Finansiella kostnader	-13	-17	4	-101	-101	0
Summa Resultat	92	-40	131	72	219	147

Utfall per nämnd

Nämnder, mnkr	Avvikelse perioden	Prognos	Prognos avvikelse	Varav corona
Äldrenämnd	13	-1 749	-11	-10
Grundskolenämnd	9	-2 133	0	
Teknisk nämnd	6	-460	-2	-2
Förskolenämnd	3	-1 026	0	
Fastighetsnämnd	10	0	0	0
Fastighetsnämnd exploatering	0	30	0	
Fastighetsnämnd reavinster	5	5	5	
Kommunstyrelse	0	-215	0	
Individ- och familjenämnd	-7	-930	-37	-8
Nämnden för idrott och friluftsliv	-3	-293	-5	-5
Byggnadsnämnd	2	-28	0	
Miljö- och konsumentnämnd	-1	-22	0	
Nämnden för funktionsnedsatta	10	-876	7	-2
Överförmyndarnämnd	1	-15	0	
Kulturnämnden	3	-203	0	
Skultuna kommundelsnämnd	2	-125	0	0
Utbildnings- och arbetsmarknad	4	-902	0	0
Valnämnd	0	-6	0	
Kommunrevision	0	-5	0	
Totalt nettoresultat nämnder	57	-8 955	-44	-27
Centrala poster	8	-174	-1	
Verksamhetens nettokostnader	64	-9 129	-45	-27

Resultatet per februari visar en avvikelse mot budget på nämnderna med +57 mnkr. Prognosen är en budgetavvikelse på -44 mnkr och -50 mnkr exklusive realisationsvinster.

Exklusive effekter av Corona är det endast individ- och familjenämnden som inte har en prognos på budget i balans 2021.

Investeringar

Investeringar	Utfall perioden	Budget 2021	Prognos 2021
Boenden (äldreboenden)	19	112	112
Energiinvesteringar fastigheter	1	25	25
Exploateringsinvesteringar	4	95	95
Hamnen, externa hyresgäster	13	59	59
Fastigheter- förskola	1	100	100
Fastigheter- gymnasiet	7	34	34
Fastigheter- grundskola	23	369	369
Hamnen	14	105	105
Idrottsfastigheter	0	36	36
Mälarporten	5	67	67
Övriga fastighetsinvesteringar	19	106	106
Fastighetsnämnden totalt	107	1 108	1 108
Infrastruktur ordinarie	1	122	122
Infrastruktur strategisk	8	152	152
Tekniska nämnden totalt	9	274	274
Övriga nämnder	2	195	195
Totala investeringar	118	1 577	1 577

Så här tidigt på året finns ingen prognos på avvikelser mot planerad investeringsbudget.

Bilaga

Finansrapporten per februari biläggs.